

Összefoglaló

a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényről

2012. április 11-én, a Magyar Közlöny 42. számában kihirdetésre került a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény. A törvény a kihirdetését követő harmadik hónap első napján, azaz 2012. július 1-jén lép hatályba.

Az elfogadott jogszabály kerettörvény, vázát adja annak a szabályozási rendszernek, amelyen keresztül megvalósul a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok körének meghatározása, felkutatása, rendszerezése, ápolása továbbá a jelenlegi és jövő nemzedékekkel történő megismertetése. A törvény felhatalmazó rendelkezései által meghatározott körben a jövőben további végrehajtási szabályok megalkotása lesz szükséges.

A nemzeti értékek azonosítása, rendszerezése és védelme egy összetett, vertikálisan felépülő rendszerben, az úgynevezett *Magyar Nemzeti Értékek Piramisában* történik. A nemzeti értékpiramis első szintjét a települési, tájegységi, megyei, külhoni és ágazati értéktárak jelentik. Ezekre épül a második szintet jelentő Magyar Értéktár, melyet a Hungarikum Bizottság állít össze. Ezeken a szinteken nemzeti értékeink kerülnek kiválasztásra, amelyek közül ugyancsak a Hungarikum Bizottság választja ki a hungarikumokat. *A Hungarikumok Gyűjteménye jelenti tehát a nemzeti értékpiramis csúcsát.*

A törvény meghatározása szerint *a hungarikum gyűjtőfogalom*, amely egységes osztályozási, besorolási és nyilvántartási rendszerben olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelöl, *amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével és minőségével a magyarság csúcsteljesítménye*, és így

- amelyet belföldön és külföldön egyaránt a magyarság eredményeként, kiemelt értékeként tartanak számon, vagy

- amely védett természeti érték, vagy

- amely kiváló nemzeti termék, vagy

- amelyet a törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint végzett egyedi értékelés eredményeként a Hungarikum Bizottság hungarikummá minősít, vagy amely a törvény erejénél fogva hungarikumnak minősül. Közösségi/uniós oltalom alatt álló¹ vagy nemzetközi elismerésben részesített nemzeti értékek, illetve a Vt. 116/A. § (10) bekezdése alapján átmeneti nemzeti oltalom alatt álló elnevezések külön elbírálás nélkül, a törvény erejénél fogva hungarikumnak minősülnek.

¹ az 510/2006/EK tanácsi rendelet alapján oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel rendelkező mezőgazdasági termékek vagy élelmiszerek, a 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján oltalom alatt álló földrajzi árjelzővel rendelkező szeszes italok, az 1234/2007/EK tanácsi rendelete alapján oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, vagy oltalom alatt álló földrajzi árujelzéssel rendelkező borok és borászati termékek, továbbá az 509/2006/EK tanácsi rendelet alapján hagyományos különleges terméknek minősülő mezőgazdasági termékek és élelmiszerek

A hungarikumok összegyűjtése és adatainak nyilvántartása tehát a Hungarikum Bizottság által kezelt Hungarikumok Gyűjteményében történik. A gyűjteményben szereplő termékek, eljárások, készítési módok, sportelemek és szolgáltatások széles körben történő megismertetésének elősegítése, színvonaluk és minőségük folyamatos fenntartása érdekében *hungarikum tanúsító védjegy* kerül bevezetésre. A hungarikum tanúsító védjegy lajstromozása iránti nemzeti bejelentést, valamint a közösségi védjegybejelentést az agrár-vidékfejlesztésért felelős miniszter teszi meg. A hungarikum tanúsító védjegy használatát a védjegyjogosult pályázati úton kiválasztott alkotók számára engedélyezi. A hungarikumnak minősülő termékek előállítása a jogalkotó szándéka szerint kis- és középvállalkozások beindítását indukálja, valamint az ipari vállalkozások számára is fejlesztési lehetőségeket kínál, ezért hosszú távon javítja ezen vállalkozások életképességét. A szabályozás célja, hogy minél több vállalkozás viselje a hungarikum tanúsító védjegyet, így hazánk hagyományos termékei mind itthon, mind az Európai Unióban, illetve külföldön is beazonosíthatóvá váljanak.

A *Hungarikum Bizottság* 14 tagból álló testület, melynek egy tagját a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke delegálja. A bizottság elnöke az agrár-vidékfejlesztésért felelős miniszter, munkáját szakmai ágazati bizottságok segítik. A bizottság feladatkörében összeállítja a Magyar Értéktárat, évente tájékoztatást nyújt az Országgyűlés részére a nemzeti értékek és hungarikumok helyzetéről, valamint a bizottság munkájáról, magyar és angol nyelvű internetes oldalt működtet, ahol megismerhető a Magyar Értéktár gyűjteménye, évente közzéteszi a Hungarikumok gyűjteményét a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben, és internetes honlapján is, továbbá pályázatokat ír ki a hungarikumok megőrzésére, fenntartására, fejlesztésére, megismertetésére, védelmére, a termékek hazai és nemzetközi piaci bevezetésére vonatkozóan.